

בחקותי

(1) ויקרא פרק כו פסוק ח

וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּבָה יִרְדְּפוּ וְנִפְלוּ אִיְבֵיכֶם לְפָנֵיכֶם לְתַרְבִּי:

(2) אבן עזרא ויקרא פרק כו פסוק ו

והתמה כי מתי מעט מכם ירדפו מתי רב מהאויבים וכבר הודעתך . . . כי עשרה ומאה ואלף ורבבה שהיא עשרת אלפים סך חשבון ומנהג המרבה לומר אחד לעשר כמו "כי עתה כמונו עשרת אלפים" ופה הוסיף כי המאה ירדפום חמשה והנה כפל מנהג המרבה וכל אחד מהמאה ירדוף מאה

(3) רבינו בחיי ויקרא פרק כו פסוק ח

ורדפו מכם חמשה מאה. ומאה חמשות מכם רבבה ירדפו. והנה יבא החשבון מכוון ושוה, כי כשם שיש במאה עשרים חמשות כן יש ברבבה עשרים פעמים חמש מאות שהם מאה חמשות.

(4) אלשיך ויקרא פרק כו פסוק ו

ורדפו מכם חמשה מאה, ואחר כך אוסיף להיטיב לכם כי ומאה מכם רבבה ירדפו שהם אחד למאה. ועוד מעט אוסיף להיטיב לכם, כי לא תהיו צריכים לרדוף כי אם בבואם וימצאו לפניכם יפלו בהרבהם שתבא בלבם שיחרדו ויפולו איש בהרב אחיו.

(5) כרם הצבי להרב צבי הירש פרבר

ובפשוטו יש לומר כי תחלת הנצחון קשה מאד, וכל שכן אם המועט הוא כנגד המרובה, אך כיון שהותחל הנצחון, אזי נותן דבר זה עוז ואומץ בלב המנצחים, ומורך ורפיון בלב המנוצחים, עד שאחר כך מאה מכם רבבה ירדפו.

(6) רש"י ויקרא פרק כו פסוק ח

חמשה מאה ומאה רבבה, (ת"כ) וכי כך הוא החשבון והלא לא היה צריך לומר אלא מאה מכם שני אלפים ירדפו אלא אינו דומה מועטין העושין את התורה למרובים העושין את התורה:

(7) דברים פרק לב פסוק ל

אִיכָה יִרְדְּף אֶחָד אֶלְף וּשְׁנַיִם יְנִיסוּ רַבְּבָה . . .

(8) מזרחי על רש"י שם

ויש לתמוה דאם כן בעכו"ם דכתיב בהו "איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה" היה לו לומר ושנים יניסו שני אלפים. אלא הוה ליה למימר שאינן דומין מועטין הלוחמין למרובים הלוחמים, שהרבים נעזרים זה מזה ומתרבה כחם, דומיא דכל טונא דמדלי אינש כל כתפיה אינו אלא שלישי משאו, דליכא למימר התם נמי: "אינן דומה מועטין העוברין על התורה, למרובין העוברים על התורה, שדהרבים העוברין על התורה עונשין מרובה מהמועטין העוברין בה", דזכות הרבים מרובה מזכות המועטין שמענו, עונש הרבים מרובה מעונש המועטים לא שמענו.

(9) שפתי חכמים ספר ויקרא פרק כו אות ס

כתב הרא"ם ויש לתמוה דאם כן בעכו"ם דכתיב בהו "איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה" היה לו לומר ושנים יניסו שני אלפים. בספר אמרי נועם מקשה קושיא זו ותירץ בשם רבינו תם דהכא רודפים והורגים קאמר מדכתיב ונפלו אויביכם לפניכם לחרב ולכך לא ירדוף ויהרוג כי אם חמשה מאה אבל התם לא הריגה כי אם רדיפה. ולי נראה דכל רדיפה הוא הריגה ולא כן לשון ניסה ולכן גבי עכו"ם דאחד ירדוף ויהרוג אלף הוא הדין נמי דשנים יהרגו שני אלפים ולא יותר וכן שלש שלשה וכן לעולם ולא כן בני ישראל כדפירש וכי כך הוא החשבון וכו', אבל לענין ניסה יכול להיות ששנים יניסו עשרת אלפים איש ואפשר ששני אנשים מישראל יניסו כפלים מהם

(6) גור אריה על רש"י שם

וכי כך החשבון וכו'. הקשה הרא"ם דשמה מפני שמאה נעזרים זה מזה ואיש אחיו יעזרוו כהיה דאמרינן "כל טונא דמדלי אינש כל כתפיה אינו אלא שלישי משאו כשמיעו אותו להרים אחר עמו", דזה לא קשיא כלל דסוף סוף הנרדפים נמי נעזרים זה מזה, וא"כ חוזר הערך להיות שוה לגמרי והדרא קושיא לדוכתיה וכי כך הוא החשבון. והקשה הרא"ם א"כ "איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה" יקשה לך גם כן שהיה לו לומר ושנים יניסו ב' אלפים, ונראה לתרץ דהתם שאני שהכתוב אומר שהאחד הוא רודף אחר אלף ובא למלחמה על אלף ואינו מתיירא מהם ורודף אחריהם ושנים יניסו רבבה דהיינו אם רבבה יבאו למלחמה על השנים יניסו אותם אבל השנים יראים ג"כ ולא ירדפו אחריהם אע"ג שנסו רבבה מפניהם, סוף סוף אין בודאי שינצחו אלו השנים ואין רדפים אחריהם אבל אחד רודף אלף כי בטוח הוא שינצחם. ולא קשיא מידי דהא שינה קרא לכתוב רדיפה גבי אחד וניסה גבי שנים.

(7) חזקוני דברים פרק לב פסוק ל

ושנים יניסו רבבה הרי אחד רודף חמשת אלפים ובמדה טובה כתיב ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו הרי אין אחד רודף לכל היותר רק מאה א"כ מצינו מדת פורעניות מרובה ממדה טובה אלא י"ל דבמדה טובה כתיב בה ונפלו אויבכם לפניכם להרב ולכך אין צריך לרדוף לאחד רק מאה שהרי יפלו לפניו אבל במדת פורעניות לא כתיב נפילה ולא יהרוג הרודף רק ירדוף לכך אין מיחוש אם הוא רודף כל כך:

(8) פרוש הט"ז על התורה - ויקרא פרק כו פסוק ח

חמשה מאה ומאה רבבה, וכי כך הוא החשבון כו' אלא כו'. רבים מקשים הא באויבים כתיב ג"כ איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה, ויש ג"כ קושיא זו ושם אין שייך תירוץ דכאן, ויש הרבה תירוצים יעויין עליהם. ולי נראה דלק"מ, דאחד אין עליו אלא שם יחידות לא לשון רבים כלל, אבל בשנים יש עליהם שם רבים דמיעוט רבים שנים, וא"כ שפיר י"ל דכל שאינו בכלל רבים אין לומר שיהיה אח"כ עליו לפי ערך, משום הכי אמר שפיר ושנים יניסו רבבה, משא"כ כאן דכתיב חמשה ואח"כ מאה דעל שניהם שייך לשון רבים וא"כ ראוי לחשוב המאה לפי ערך החמשה, ע"כ מקשה שפיר וכי כך כו'. כנ"ל נכון בלי דוחק בס"ד: